

EIERSKAPSKONTROLL

FIMIL AS

Lebesby kommune

Rapport 2026

Forord

På grunnlag av bestilling fra kontrollutvalget i Lebesby kommune har KomRev NORD gjennomført en eierskapskontroll i Finnmark Miljøtjeneste AS (FIMIL AS). Kontrollutvalgets plikt til å påse at eierskapskontroll gjennomføres, følger av lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 23-2 bokstav d. En eierskapskontroll er en kontroll av hvorvidt den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring, jf. § 23-4.

Før igangsetting av eierskapskontrollen har revisjonen vurdert egen uavhengighet overfor Lebesby kommune og FIMIL AS, jf. kommuneloven § 24-4 og revisjonsforskriften §§ 16-19. Vi kjenner ikke til forhold som er egnet til å svekke tilliten til vår uavhengighet og objektivitet.

Vi takker Lebesby kommune og FIMIL AS for samarbeidet i gjennomføring av eierskapskontrollen.

Tromsø/ Bodø, 07.04.2026

Margrete Mjølhus Kleiven
*Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor,
ansvarlig for kvalitetssikring*

Olga Jaros
Prosjektleder, forvaltningsrevisor

SAMMENDRAG

Innledning

KomRev NORD har på bakgrunn av bestilling fra kontrollutvalget i Lebesby kommune gjennomført en eierskapskontroll rettet mot selskapet Finnmark Miljøtjeneste AS (FIMIL AS).

Lebesby kommune har 9,833 % eierandel i FIMIL AS og deltar i et interkommunalt samarbeid om å oppfylle den lovpålagte kommunale plikten for behandling av husholdningsavfall, kommunalt næringsavfall og slam. Selskapet skal stå for innsamling, transport og behandling av alle de avfallstyper som eierkommunene til enhver tid har ansvar for. Tjenestene skal leveres til selvkost. FIMIL AS har datterselskapet Rask AS som står for håndteringen av næringsavfall.

Lebesby kommune eier FIMIL AS sammen med fem andre kommuner i Finnmark som har litt ulike eierandeler; Porsanger kommune (28,167 %), Nordkapp kommune (24,5 %), Karasjok kommune (17,5 %), Måsøy kommune (10,833 %) og Gamvik kommune (9,167 %).

Eierskapskontrollen retter seg mot Lebesby kommune, og den tar utgangspunkt i problemstillingene:

- 1. Fører Lebesby kommune kontroll med sine eierinteresser i Finnmark Miljøtjeneste AS?**
- 2. Utøves kommunens eierinteresser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse?**

Styringssystemene som normalt gjelder for kommunens virksomhet etter kommuneloven, gjelder ikke overfor FIMIL AS ettersom virksomheten ligger i et aksjeselskap og er utenfor kommunens egen organisasjon. Styringen må følge de regler som gjelder for den aktuelle organisasjons-/selskapsformen. Styringen må skje gjennom, og av, generalforsamlingen, styret og daglig leder. Ved bruk av generalforsamlingen som eierorgan og styringskanal, kan kommunen som selskapseier på et overordnet nivå bestemme hvordan styret skal forvalte selskapet. Kommunen kan også etablere andre arenaer for utøvelse av eierstyring. Lebesby kommune eier selskapet sammen med flere andre kommuner, og kommunen kan dermed ikke alene gi føringer og retningslinjer for selskapet, men må gjøre det sammen med de andre kommunene gjennom generalforsamlingen.

Vi har vurdert Lebesby kommunes eierutøvelse i FIMIL AS opp mot enkelte krav i aksjeloven og kommuneloven, flere av KS sine anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll samt føringer i kommunens egen eierskapsmelding. Eierskapsmeldingen ble vedtatt av kommunestyret 19.03.2024.

Vi har ved gjennomføringen av denne eierskapskontrollen innhentet dokumentasjon og informasjon fra Lebesby kommune og fra FIMIL AS.

Konklusjoner

Våre konklusjoner er:

- 1. Lebesby kommune fører i stor grad kontroll med sine eierinteresser i FIMIL AS.**
- 2. Lebesby kommune utøver i stor grad sine eierinteresser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse.**

Lebesby kommune som selskapseier har ivaretatt kommunelovens krav om å ha eierskapsmelding. Det er et viktig politisk førende dokument både for å ha oversikt og kontroll over eierinteressene. Ordfører er kommunens eierrepresentant. I våre konklusjoner har vi lagt vekt på at Lebesby kommune gjennom eierskapsmelding har fastsatt prinsipper for eierskap og at eierskapet følges opp gjennom at eierrepresentant stiller i generalsamling og deltar på eiermøter. Vi ser også at aksjelovens bestemmelser, som retter seg mot Lebesby og de andre kommunene som eiere, i hovedsak er oppfylt. Det som Lebesby kommune ikke har ivaretatt – og som dermed også begrunner konklusjonen – er at kommunen ikke har utarbeidet en eierstrategi for FIMIL AS, slik det ifølge deres egen eierskapsmelding skal gjøres.

I våre konklusjoner har vi også lagt vekt på at mange av anbefalingene om eierstyring er ivaretatt av Lebesby kommune som selskapseier. Vi ser imidlertid at det er flere av anbefalingene om eierstyring som ikke er oppfylt av Lebesby kommune. Lebesby kommune har som eier av selskapet ikke påsett at det blir rapportert om selskapets tilstand til kommunestyret. Sammensetningen av nåværende styre ivaretar ikke krav til kjønnsbalanse etter aksjeloven og selskapets vedtekter.

Anbefalinger

Med bakgrunn i våre funn, vurderinger og konklusjoner har vi følgende anbefalinger:

Vi anbefaler Lebesby kommune som eier av FIMIL AS å vurdere om:

- Det i henhold til eierskapsmeldingen bør utarbeides en særskilt strategi for kommunens eierskap i FIMIL AS
- Det i henhold til eierskapsmeldingen bør følges opp overfor selskapet om etiske retningslinjer bør oppdateres
- Det er behov for å gi mer opplæring til folkevalgte om eierskap og eierstyring
- Kommunestyret får tilstrekkelig informasjon om FIMIL AS gjennom gjeldende rapporteringsrutiner, og hvorvidt det bør være ytterligere informasjon om forvaltningen og utviklingen i selskapet

Undersøkelsen viser også at styresammensetningen ikke er i henhold til vedtektene og regelverket. Valg til styret gjøres av eierkommunene i fellesskap gjennom generalforsamling. Lebesby kommune bør sammen med de andre eierne påse at styrevalg følger gjeldende vedtekter og regelverk.

Innholdsfortegnelse

SAMMENDRAG	1
1 INNLEDNING OG SELSKAPSINFORMASJON	1
1.1 Bakgrunn og bestilling	1
1.2 Selskapsinformasjon.....	1
1.2.1 Etablering, eierforhold og formål	1
1.2.2 Generalforsamlingen.....	2
1.2.3 Styret og daglig ledelse/drift	2
1.3 Avtalemessige og juridiske forhold. Daglig leders fullmakter.....	4
1.3.1 Fullmakter og myndighet.....	4
1.3.2 Oppfølging av daglig leder.....	5
1.3.3 Forsikring av virksomheten og styreansvarsforsikring.....	5
1.3.4 Regelverket om offentlige anskaffelser.....	5
1.3.5 Regelverket om offentlighet	5
1.3.6 Bestemmelser om helse, miljø og sikkerhet	6
1.3.7 Forpliktelser til offentlige instanser og tvister for domstolene	6
1.4 Andre forhold	6
2 PROBLEMSTILLINGER, KRITERIER OG METODE	7
2.1 Problemstillinger	7
2.2 Kriterier	7
2.3 Metode.....	8
3 KONTROLL, UTØVELSE OG OPPFØLGING AV KOMMUNENS EIERINTERESSER	10
3.1 Eierstyring	10
3.1.1 Valg av selskapsform.....	10
3.1.2 Skille mellom skjermet virksomhet og virksomhet i konkurranse med private.....	12
3.1.3 Stiftelsesdokument og vedtekter.....	13
3.1.4 Eierskapsmelding	14
3.1.5 Eierstrategi.....	16
3.1.6 Eierskapsseminarer.....	17
3.1.7 Gjennomgang og revisjon av avtaler og styringsdokumenter.....	17
3.1.8 Eiermøter.....	19
3.1.9 Oppnevning av eierrepresentanter	20
3.1.10 Generalforsamlingens møter.....	20
3.1.11 Styrets sammensetning og kompetanse.....	23
3.1.12 Bruk av valgkomité.....	26
3.2 Styret	26
3.2.1 Rutiner for habilitetskonflikter	26
3.2.2 Etiske retningslinjer for selskapsdriften.....	27
3.3 Oppsummering og samlet konklusjon.....	28
4 ANBEFALINGER	30
5 UTTALELSER	31
6 REFERANSER	33

1 INNLEDNING OG SELSKAPSFORMLASJON

1.1 Bakgrunn og bestilling

Kontrollutvalget i Lebesby kommune vedtok å bestille eierskapskontroll i Finnmark Miljøtjeneste AS (FIMIL AS) i møte 17.09.2025 under sak 23/25. Eierskapskontroll rettet mot selskapet er prioritert i plan for eierskapskontroll i perioden 2024-2027.

KomRev NORDs overordnede prosjektskisse for eierskapskontrollen ble godkjent av kontrollutvalget i møte 27.10.2025 i sak 29/25. Kontrollutvalgets formål med eierskapskontrollen er å bidra til å sikre at kommunens eierstyring i selskapet er i tråd med gjeldende regelverk og anbefalinger og normer for god eierstyring.

1.2 Selskapsinformasjon

1.2.1 Etablering, eierforhold og formål

Finnmark Miljøtjeneste AS org.nr. 976.815.394 (FIMIL AS) ble stiftet i 1996 og har forretningskontor i Lakselv. Selskapet eies av seks kommuner i Finnmark som har litt ulike eierandeler: Lebesby kommune (9,833 %), Porsanger kommune (28,167 %), Nordkapp kommune (24,5 %), Karasjok kommune (17,5 %), Måsøy kommune (10,833 %) og Gamvik kommune (9,167 %).

FIMIL AS er, i likhet med flere andre avfallsselskaper i Nord-Norge, registrert partner i Avfallsmegling Nord AS. Dette selskapet ble etablert i 2020, og har som formål å megle avfallstjenester for sine eiere og andre kunder, samt selge konsulenttjenester. Daglig leder i Fimil AS opplyser at de betaler en månedlig sum på kr 10 000 eks. mva. for sitt medlemskap i Avfallsmegling Nord AS. Dette inkluderer hjelp i forbindelse med offentlig anskaffelse, og deltakelse i felles anbud på innkjøp av poser.

FIMIL AS har følgende vedtektsfestede formål:

Kostnadseffektiv innsamling og behandling av avfall, og være pådriver for utvikling av samfunnsøkonomiske og fremtidsrettede løsninger. Selskapet skal stå for innsamling, transport og behandling av alle de avfallstyper som eierkommunene til enhver tid har ansvar for. Selskapet skal, i nært samarbeid med kommunene, drive miljøvennlig avfallsbehandling og arbeide for økt gjenvinning og gjenbruk. Selskapet kan være et konsultativt organ for eierkommunene i spørsmål vedrørende avfall, avfallsbehandling og forurensning.

FIMIL AS er morselskap med 100 % eierandel for ett datterselskap, Rask AS org.nr 992.149.876.

Datterselskapet ble først registrert med vedtektsdato 29.11.2007, under selskapsnavnet Finnmark Miljøtjeneste Næring AS. Selskapsnavnet for datterselskapet ble endret til Rask AS med ny vedtektsdato 15.09.2009. Foretaket besluttet å innfusjonere Karlstad Containerservice AS med virkning fra 03.09.2015.

Det vedtektsfestede formålet til Rask AS er:

Tilby effektive og fremtidsrettede løsninger for innsamling og behandling av avfall. Selskapet skal, i nært samarbeid med våre kunder utvikle miljøvennlig avfallsbehandling og arbeide for økt

gjenvinning og gjenbruk. Selskapet skal være kundens foretrukne rådgiver i spørsmål vedrørende avfall, avfallstyper, kildesortering, avfallsbehandling og forurensing. Selskapet skal til enhver tid være orientert om endringer i markedet tilknyttet avfallshåndtering

1.2.2 Generalforsamlingen

Det er ordførerne i de seks eierkommunene som utgjør generalforsamlingen i Finnmark Miljøtjeneste AS (FIMIL AS). Kommunene stiller med hver sin ordfører som representerer sine respektive kommuner som aksjeeiere i selskapet.

Aksjonærene møter personlig ved ordfører på generalforsamlingen eller ved andre med fullmakt utstedt av ordfører. Eierkommunene utøver sitt eierskap og sin myndighet i selskapet gjennom generalforsamlingen.

Hver kommune har et vedtatt antall tildelte aksjestemmer beregnet etter eierandel. Antall aksjestemmer har vært uendret siden aksjetegningen fant sted ved stiftelsen av selskapet 10.04.1996.

Ved generalforsamlingen 02.06.2025 fordelte dette seg slik;

Gamvik kommune 55 aksjestemmer

Lebesby kommune 59 aksjestemmer

Måsøy kommune 65 aksjestemmer

Karasjok kommune 105 aksjestemmer

Nordkapp kommune 147 aksjestemmer

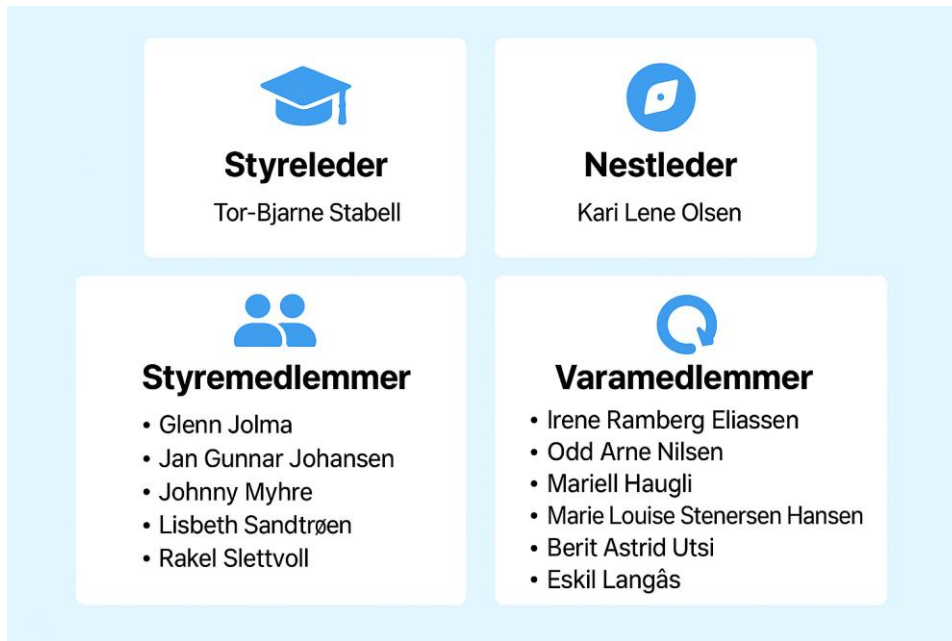
Porsanger kommune 169 aksjestemmer

Det går fram av protokollen fra generalforsamlingen at eierkommunene var representert ved aksjonær. Det er ikke spesifisert hvem som deltok utover dette.

1.2.3 Styret og daglig ledelse/drift

I henhold til vedtektene skal styret bestå av seks medlemmer, hvorav tre menn og tre kvinner, samt seks personlige varamedlemmer. Generalforsamlingen i Finnmark Miljøtjeneste AS (FIMIL AS) gjennomførte 02.06.2025 valg av styre ved behandling av sak 8/25. Valgkomiteens innstilling ble enstemmig vedtatt. Figur 1 nedenfor gir en oversikt over sammensetningen til det nye styret.

Figur 1 Styresammensetning i FIMIL AS

Styreleder i FIMIL AS er Tor-Bjarne Stabell. Alle de seks eierkommunene er representert i styret. Styret som ble valgt i 2025 består av syv styremedlemmer. Styret ble i 2025 utvidet med en ansattrepresentant, Raket Slettvoll.

Generalforsamlingen i FIMIL AS behandlet i sak 6/25 fastsetting av godtgjørelse til styrets medlemmer. Valgkomiteens forslag om å beholde godtgjørelsen som vedtatt i 2024 ble vedtatt. Godtgjørelsene er som følger:

Fast godtgjørelse:

- Styreleder, fast godtgjørelse: 80 000,-
- Nestleder, fast godtgjørelse: 35 000,-
- Styremedlemmer fast godtgjørelse: 25 000,-
- Valgkomiteens leder: 2 650,-

Øvrige bestemmelser for styrets møter:

- Møtegodtgjørelse: 2 650,- pr møte
- Dokumentert tapt arbeidsfortjeneste: inntil 2 400,- pr møte
- Udokumentert tapt arbeidsfortjeneste: inntil 1 600,- pr møte
- Dokumenterte utgifter til barnepass (barn under 10 år): inntil kr 600,- pr barn pr dag

Hans Petter Harangen har vært daglig leder i FIMIL AS siden juni 2024. Harangen er også daglig leder for Rask AS.

Styret opplyser at daglig leder har en årslønn på kr 1 159 560. Dette inkluderer daglig ledelse av Rask AS som mellomfakturerer kr 300 000 fra FIMIL AS til Rask AS per år.

Enter Revisjon Finnmark AS er revisor for FIMIL AS. Revisjonshonoraret var i 2024 kr 86 000. Honoraret ble godkjent av generalforsamlingen ved behandling av sak 7/25. Fra Enter Revisjon Finnmark AS har vi på forespørsel fått opplyst at de kun foretar pliktig revisjon av selskapets

regnskap, og at det ikke har vært avdekket forhold under revisjonen de siste tre år, som har krevd nummererte brev.

Daglig leder opplyser at de bruker eksternt regnskapsbyrå – Økonomiservice AS. I 2025 ble det kjøpt regnskapstjenester fra dette regnskapsbyrået for kr 343 622 eks. mva.

Momentum Solutions AS har bistått med kvalitetssikring av budsjett i tillegg til gjennomgang av og utarbeidelse av selvkostregnskapet, grunnlaget for gebyrsetting og diverse dokumentasjon knyttet til dette. Kostnadene for FIMIL AS har tidligere beløpt seg til om lag kr 200-250 000 per år. Daglig leder opplyser at FIMIL AS nå gjør mye mer selv, men at de fortsatt benytter Momentum Solutions AS litt. De har ikke fakturert noe for 2025, men daglig leder oppgir at de nå vil bruke rundt kr 20 000 eks. mva. i året på tjenester fra Momentum Solutions AS.

Vi har fått opplyst at FIMIL AS per 31.01.2026 har om lag kr 11 millioner i lån hos DNB Bank ASA. Selskapets heftelser i fast eiendom knytter seg til bygningsmassen på Gairasmoen avfallsanlegg g.nr.20 b.nr.1 f.nr.17 i Porsanger kommune.

Pr 10. januar 2026 hadde FIMIL AS 26 og Rask AS 13 ansatte.

I tabellen nedenfor viser vi en oversikt over FIMIL AS sitt driftsresultat, egenkapital og gjeld, slik det fremgår av årsregnskapene for 2022, 2023 og 2024. Tall er oppgitt i hele tusen og gjelder for morselskap.

Tabell 1 Utdrag fra årsregnskapene fra 2022,2023 og 2024

År	Driftsinntekter	Driftskostnader	Driftsresultat	Årsresultat	Sum egenkapital	Sum gjeld
2024	57 213	56 587	626	-1 244	5 639	22 434
2023	49 273	49 399	-126	-2 425	6 883	24 058
2022	46 210	43 720	2 490	1 330	9 308	23 725

Kilde: proff.no

Ved generalforsamlingen 02.06.2025 ble godkjenning av årsregnskapet og revisjonsberetning behandlet i sak 5. Det fremgår av protokollen at årsregnskapet ble godkjent, herunder styrets forslag til disponering av årsresultatet og utbytte.

1.3 Avtalemessige og juridiske forhold. Daglig leders fullmakter

1.3.1 Fullmakter og myndighet

Daglig leder opplyser at fullmakter som er gitt internt i virksomheten fremgår av retningslinjer for daglig leder. Vi har mottatt retningslinjer for daglig leder i selskapet. Det står i retningslinjene at de er vedtatt av styret 19.10.09. Ut fra det revisor forstår er ikke retningslinjene revidert etter dette. Formålet med retningslinjene er å styre og gi faste rammer for daglig leders arbeid, og å gi klare rammer for daglig leder sitt formelle forhold til selskapets styre.

Daglig leders ansvar og arbeidsområder beskrives i retningslinjene. Her fremgår det at daglig leder skal utføre alle oppgaver i samsvar med gjeldende lovgivning, herunder særlig lov om aksjeselskaper, selskapets vedtekter, selskapets retningslinjer for styrets arbeid og disse retningslinjer. Det går videre fram av retningslinjene at daglig leder blant annet:

- er ansvarlig for den daglige ledelse av selskapet i periodene mellom styremøtene, og skal handle i overensstemmelse med styrets vedtatte budsjettrammer, retningslinjer, instruksjoner og pålegg.
- skal sørge for at selskapets regnskap er i samsvar med lov og forskrifter og at formuesforvaltningen er ordnet på en betryggende måte.
- kan avgjøre en sak etter fullmakt fra styret i det enkelte tilfelle eller når styrets beslutning ikke kan avvendes uten vesentlig ulempe for selskapet. Styret skal snarest underrettes om avgjørelsen.

Det går videre fram av retningslinjene at den daglige ledelse ikke omfatter saker som etter selskapets forhold er av prinsipiell art eller av avgjørende betydning for selskapets fremtid og at ekstraordinære innkjøp eller investeringer for mer enn NOK 500.000,- alltid skal alltid behandles av styret.

Daglig leders plikter knyttet til styret, generalforsamling og styremøter er også beskrevet i retningslinjene. Her går det blant annet fram at daglig leder skal minst hver tredje måned gi styret underretning om selskapets virksomhet, stilling og resultatutvikling i form av skriftlige regnskapsrapporter, driftsrapporter etc. Daglig leder skal også være til stede på generalforsamlingen. Daglig leder har også rett og plikt til å delta i styrets behandling av saker og til å uttale seg om alle saker som behandles i styret. Daglig leder forbereder saker som skal behandles av styret i samråd med styrets leder. En sak skal forberedes og legges frem slik at styret har et tilfredsstillende grunnlag for behandling og beslutning.

Daglig leder skal også sørge for betryggende interne kontrollrutiner og særlig påse at;

- ingen ansatte driver ulovlig virksomhet i arbeidstiden
- selskapet har lisens eller tilsvarende tillatelse til driftsmidler,
- programvare og annet utstyr som benyttes
- virksomheten drives betryggende for ansatte med særlig kontroll
- på helse, miljø og sikkerhet (HMS)
- at selskapets interne kontrollrutiner fungerer etter sin hensikt

1.3.2 Oppfølging av daglig leder

Styrets oppfølging av daglig leder skjer gjennom fem til seks styremøter i året. Det gjennomføres også jevnlig møter og samtaler mellom daglig leder og styreleder.

1.3.3 Forsikring av virksomheten og styreansvarsforsikring

I styrets egenerklæringsskjema oppgis det at FIMIL AS har lovfestede forsikring, samt styreansvarsforsikring. Det opplyses videre at tingsforsikring er utfordrende og veldig kostbart for avfallsselskap og at dette er blitt et nasjonalt problem. Daglig leder opplyser at de har forsikringer på alle eiendeler og normale personalforsikringer.

1.3.4 Regelverket om offentlige anskaffelser

Styret og daglig leder opplyser at selskapet følger regelverket for offentlige anskaffelser. På spørsmål om hvilke typer anskaffelser selskapet gjør, svarer daglig leder at selskapet foretar normale anskaffelser for renovasjonsselskap. Kjøretøy og maskiner er de store anskaffelsene.

1.3.5 Regelverket om offentlighet

Styret opplyser at selskapet følger reglene i offentleglova.

1.3.6 Bestemmelser om helse, miljø og sikkerhet

På spørsmål om bestemmelsen for helse, miljø og sikkerhet overholdes svarer styret at selskapet har et internkontrollsystem med HMS-håndbok i SmartDok, som er tilgjengelig for alle på mobil og PC.

1.3.7 Forpliktelser til offentlige instanser og tvister for domstolene

Daglig leder opplyser at FIMIL AS ikke har uoppgjorte skatte- eller merverdiavgiftskrav. Det er ingen tvister for domstolene eller konflikter med samarbeidspartnere eller egne ansatte. Selskapet har per januar 2026 ingen mottatte pålegg eller andre plikter fra offentlige instanser.

1.4 Andre forhold

Det er per januar 2026 ikke gjennomført risikoevaluering av virksomheten med hensyn til drift, økonomi og misligheter. Styret behandler budsjett, perioderegnskap, årsregnskap med resultat/balanse samt årsberetning og revisjonsberetning før dette forelegges generalforsamlingen.

På spørsmål om hvilke faktorer som er sentrale for selskapets forutsetninger for videre drift, viste daglig leder til eierkommunenes ønske om fortsatt å tildele FIMIL AS rettigheter slik det framgår av eieravtalens pkt. 1.4 om selskapets formål. Daglig leder opplyste i egenerklæringskjemaet at selskapet per januar 2026 ikke har identifisert forhold som tilsier at driftsforutsetningen kan bli svekket. Det er heller ikke identifisert økonomiske forhold som tilsier en forverring av selskapets drift.

2 PROBLEMSTILLINGER, KRITERIER OG METODE

2.1 Problemstillinger

Eierskapskontrollen har følgende problemstillinger:

1. **Fører Lebesby kommune kontroll med sine eierinteresser i Finnmark Miljøtjeneste AS?**
2. **Utøves kommunens eierinteresser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse?**

2.2 Kriterier

Når kommunen har virksomhet utenfor egen organisasjon, gjelder ikke de styringssystemene som normalt gjelder for kommunens virksomhet etter lov om kommuner og fylkeskommuner. Styringen av virksomheten må følge de regler som gjelder for den aktuelle organisasjons-/selskapsformen. Den styringen som gjøres i selskapet av styret og administrerende direktør, kalles selskapsstyring.

Finnmark Miljøtjeneste AS (FIMIL AS) er organisert som et aksjeselskap og styringen av selskapet skal skje gjennom generalforsamling, styre og daglig leder. Som eier i aksjeselskapet skal ikke Lebesby kommune involvere seg direkte i selskapsstyringen. Eierstyring skjer blant annet gjennom generalforsamlingen. Ved bruk av generalforsamlingen som styringskanal, kan kommunen som eier på et overordnet nivå bestemme hvordan styret skal forvalte selskapet. Kommunen kan også etablere andre arenaer for utøvelse av eierstyring. Lebesby kommune eier selskapet sammen med flere andre kommuner, og kommunen kan dermed ikke alene gi føringer og retningslinjer for selskapet, men må gjøre det sammen med de andre kommunene gjennom generalforsamling.

For å kunne gjøre vurderinger av Lebesby kommunes kontroll av og eierutøvelse i FIMIL AS må vi utlede kriterier. Kriteriene skal være en målestokk for revisors vurderinger av kommunens eierskapsutøvelse. Kriteriene utledes fra følgende kilder:

- Lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper (aksjeloven)
- Lov 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)
- Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll, Kommunesektorens organisasjon (KS) (2020)
- Eieravtale FIMIL AS
- Vedtekter for FIMIL AS
- Eierskapsmelding 2024-2027 for Lebesby kommune
- Relevante vedtak i kommunestyret, generalforsamlingen og styret

De konkrete kravene fra de ovennevnte kildene fremkommer i tekstbokser i de relevante kapitlene.

2.3 Metode

Eierskapskontrollen er gjennomført i overensstemmelse med *RSK 002 Standard for eierskapskontroll*¹, kommunelovens regler om gjennomføring av eierskapskontroll, jf. § 23-4, samt forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 10, 14 og 15.

Lebesby kommune og Finnmark Miljøtjeneste AS (FIMIL AS) ble orientert om eierskapskontrollen i oppstartsbrev den 19.11.2025. Vi ba samtidig både selskapet og eierrepresentant besvare egenerklæringsskjema med spørsmål fra oss. Både daglig leder, styret og eierrepresentant har besvart spørsmål gjennom egenerklæringsskjema. Vi har sendt oppfølgingsspørsmål til daglig leder og eierrepresentanten per e-post som vi har mottatt svar på.

KomRev NORD har i 2024 gjennomført eierskapskontroll rettet mot selskapet FIMIL AS for fire av de andre eierkommunene; Porsanger, Nordkapp, Karasjok og Måsøy. Revisor har i forbindelse med disse eierskapskontrollene mottatt en del informasjon fra selskapet, både fra styret og fra tidligere daglig leder. Der vi har sett det som hensiktsmessig, har vi benyttet informasjon fra disse tidligere eierskapskontrollene i denne eierskapskontrollen. Vi har derfor ikke bedt selskapet og kommunen om informasjon som vi allerede har samlet inn fra de forrige eierskapskontrollene. Der vi har hatt behov for oppdatert informasjon har vi etterspurt dette fra selskapet og kommunen.

I forbindelse med eierskapskontrollene rettet mot FIMIL AS i 2024 fikk vi tilsendt og gjennomgått dokumentasjon som innkallinger og protokoller fra møter i styret og generalforsamlingen for årene 2021 til 2024. Vi har i forbindelse med denne eierskapskontrollen i 2026 mottatt og gjennomgått protokoll fra generalforsamling for 2025 og protokoller fra styremøter i 2025. Vi har også fått tilsendt og gjennomgått styrende dokumenter for selskapet som:

- Eieravtale FIMIL AS (2013)
- Vedtekter FIMIL AS (2013)
- Retningslinjer for valgkomiteen (2011)
- Retningslinjer for styrets arbeid (2009)
- Retningslinjer for daglig leder (2009)
- Etiske retningslinjer (2015), vedtatt av styret 14.12.15
- Stiftelsesdokument (1996)

KomRev NORD var i kontakt med Enter Revisjon Finnmark AS som er selskapets revisor både i forbindelse med eierskapskontrollene i 2024 og i forbindelse med denne eierskapskontrollen. Vi har bedt om, og fått, informasjon om at det ikke er utført rådgivning for selskapet, at det ikke er skrevet nummererte brev samt andre opplysninger som kan være av interesse for vår kontroll. Informasjonen belyser at det ikke har vært særskilte forhold.

Vi har benyttet informasjon fra offentlige tilgjengelige kilder og har gjennomgått politiske saker i Lebesby kommune med relevans for eieroppfølging generelt eller FIMIL AS spesielt.

Det innsamlede datamaterialet utgjør etter revisors vurdering et relevant og tilstrekkelig grunnlag for vurderingene og konklusjonene som framgår av rapporten. Vi har sammenlignet de ulike typene data med hverandre for å avdekke eventuelle motsetninger i opplysninger som framkommer i dem.

¹ Fastsatt av NKRFs styre 12.08.2020 og gjort gjeldende som god kommunal revisjonsskikk for eierskapskontroller med oppstartsbrev sendt etter 30.09.2020.

På bakgrunn av forannevnte vurderinger og sammenligninger forutsetter revisor at det ikke er vesentlige feil i datamaterialet som presenteres i rapporten. Datamaterialets pålitelighet og gyldighet er også søkt sikret på et overordnet nivå gjennom KomRev NORDs interne kvalitetssikringssystem.

Vi understreker at eierskapskontrollen begrenser seg til en vurdering av Lebesby kommune som eier av FIMIL AS. Vi har ikke gjort undersøkelser og vurderinger av selskapets organisering, drift og funksjon da det faller utenfor rammene for en eierskapskontroll. Vi gir likevel i rapporten informasjon om selskapet, styret og administrasjon med detaljeringsnivå som går utover informasjonen om den rene eierstyringen. Når dette presenteres er det som bidrag til en helhetlig fremstilling av selskapet og dets drift.

3 KONTROLL, UTØVELSE OG OPPFØLGING AV KOMMUNENS EIERINTERESSER

3.1 Eierstyring

3.1.1 Valg av selskapsform

Kommunen bør som eier sørge for en selskapsform som er tilpasset virksomhetens formål og oppgaver, behovet for eierstyring, samfunnsansvar, hensynet til innsyn, markedsforhold og det aktuelle lovverket.

Jf. KS-anbefaling nr. 1

Revisors vurdering

Finnmark Miljøtjeneste AS (FIMIL AS) med forretningskontor i Lakselv ble stiftet i 1996 og er per 2024 et aksjeselskap som eies av seks kommuner med følgende prosentvise eierandel;

Porsanger kommune (28,167 %)
Nordkapp kommune (24,5 %)
Karasjok kommune (17,5 %)
Måsøy kommune (10,833 %)
Lebesby kommune (9,833%)
Gamvik kommune (9,167 %)

Selskapets vedtekter ble sist revidert og vedtatt i forbindelse med avholdt ordinær generalforsamling i FIMIL AS 09.12.2013. Med dette ble vedtektene som var vedtatt i forbindelse med stiftelsen av selskapet i 1996 oppdatert, samt noe endret med hensyn til ordlyd og tidsmessig relevans for selskapets utvikling sett i forhold til stiftelsestidspunktet. Alle de seks ovennevnte eierkommunene hadde i forkant igjennom året 2013 vedtatt og godkjent vedtektene i sine respektive kommunestyremøter før behandling i generalforsamlingen. Vedtektene ble gjort gjeldende fra og med 01.01.2014.

Formålet til FIMIL AS er definert i § 3 i vedtektene. Selskapets primærvirksomhet er å få utført selvkosttjenester knyttet til renovasjon og avfallsbehandling som eierkommunene har ansvar for. Kommunene har igjennom eierskapet i ett selskap søkt samarbeid for å løse oppgaver spesielt knyttet til innsamling, transport og behandling av husholdningsavfall. Selskapet utfører også obligatorisk tømning av slam for eierkommunene.

Behandling av avfall for næringsaktører og eller salg av løsninger til kunder i et marked med fri konkurranse skal håndteres av det heleide datterselskapet Rask AS.

Det framgår av § 4 i vedtektene til FIMIL AS at virksomheten skal drives igjennom aksjeselskap som selskapsform. Aksjekapitalen skal være på kr 600 000 og fordeles i forhold til folketall per 01.01.1995 i de seks eierkommunene. Aksjenes pålydende skal være kr 1 000 og lyde på navn, jf. vedtektenes § 5. Selskapets firma tegnes av styret eller den styret bestemmer i henhold til aksjeloven.

Stiftelsesdokumentet for FIMIL AS datert 10.04.1996 sannsynliggjør at de seks eierkommunene forut før stiftelse av selskapet hadde hatt sonderinger om hva som kan være hensiktsmessig organisering av virksomheten, herunder selskapsform. Her trekker vi ut ordlyden og formuleringen av formål jf. § 3 i vedtektene fra 1996 som lyder; *Etter nærmere avtale med kommunene – stå for*

innsamling, transport og deponering av de avfallstyper som kommunene til enhver tid har ansvaret for og som egner seg for interkommunalt samarbeid

Eierrepresentant opplyser at FIMIL er organisert som et aksjeselskap for å sikre en profesjonell, kostnadseffektiv og miljømessig forsvarlig avfallshåndtering. Vi har spurt eierrepresentanten om begrunnelsen for valg av selskapsform, om det etter etableringen er gjort vurderinger tilknyttet valg av selskapsform og om nåværende selskapsform oppleves som den mest hensiktsmessige. Eierrepresentanten har her opplyst at valg av selskapsform er politisk og finansielt motivert og begrunnet i effektivisering av tjenesteproduksjon.

Utover stiftelsesdokument og vedtekter har revisor videre fått forelagt eieravtale mellom Lebesby kommune og FIMIL AS. Eieravtalen ble vedtatt i forbindelse med avholdt ordinær generalforsamling i FIMIL AS 09.12.2013. Den viser til hvilke formelle rammer som gjelder for selskapet, herunder innledes avtalen med selskapets juridiske navn og hvilke kommuner som eier selskapet. Selskapsform og ansvarsforhold presiseres ved at FIMIL AS er et eget rettssubjekt og skal drive sin virksomhet etter aksjeloven samt være registrert i foretaksregisteret. Formålet for FIMIL AS er også inntatt i eieravtalen, hentet fra selskapets vedtekter.

Videre framgår det også av eieravtalen hvilke sentrale juridiske rammer som gjelder for tjenestene som skal leveres. Når det gjelder andre tjenester, presiseres det i eieravtalen at FIMIL AS kan eie andre selskaper, og tildele disse enerett forutsatt at slik tildeling skjer i samsvar med EØS-regelverket. Opprettelser av heleide datterselskap skal på høring til eierkommunene før sak legges fram for generalforsamling. All forretningsmessig virksomhet av vesentlig betydning skal skilles ut og utføres i egne selskaper.

Retningslinjer som baserer seg på juridiske rammer spesifikt for renovasjonsselskap, presiseres i eieravtalen ved at forutsetningen for eieravtalen er at det er innført tvungen renovasjon for alle lovpålagte renovasjonsoppgaver for alle husholdninger i eierkommunene. Selskapet utfører oppgavene for eierkommunene som igjen må vedta renovasjonsforskrifter og retningslinjer utviklet av selskapet. Disse må så langt som mulig tilpasses behovet for den enkelte kommune. All innsamling og behandling av lovpålagte renovasjonsoppgaver skal ifølge eieravtalen skje i henhold til forurensningslovens selvkostprinsipp. Eieravtalen trådte i kraft i 2014 etter at kommunestyrene i alle eierkommunene hadde vedtatt og godkjent avtalen.

Revisors vurderinger

FIMIL AS er et interkommunalt eid aksjeselskap. Denne selskapsformen er en av flere organisasjonsformer som er aktuelle når kommunen setter virksomhet ut fra egen administrasjon og drift med videre mål om å samarbeide med andre kommuner om å få utført ulike tjenester. I dette tilfellet tjenester knyttet til renovasjon og avfallsbehandling.

På bakgrunn av den dokumentasjon og informasjon som er blitt forelagt i denne eierskapskontrollen vurderer revisor at Lebesby kommune som eier og sammen med eierkommunene har tatt del i å sørge for en selskapsform som er tilpasset virksomhetens formål og oppgaver, behovet for eierstyring, samfunnsansvar, hensynet til innsyn, markedsforhold og det aktuelle lovverket. Det er vanlig i Norge at kommuner går sammen om å få løst avfalls- og renovasjonsoppgaver, og aksjeselskapsformen er utbredt for dette.

Vi finner det godgjort at Lebesby kommune – sammen med de andre eierkommunene – har hatt et bevisst forhold til valg av selskapsform for det konkrete selskapet FIMIL AS. Revisors vurdering er at KS sin anbefaling nr. 1 om valg av selskapsform er **oppfylt**.

3.1.2 Skille mellom skjermet virksomhet og virksomhet i konkurranse med private

Selskaper som opererer i et marked i konkurranse med andre aktører, samtidig som de utfører kommunale oppgaver som ikke skjer i konkurranse med andre, bør sørge for et skille mellom de to delene for å unngå brudd på reglene om offentlig støtte.

Jf. KS-anbefaling nr. 2

Revisors funn

Formålet til FIMIL AS er definert i § 3 i vedtektene. Selskapets primærvirksomhet er å få utført selvkosttjenester knyttet til renovasjon og avfallsbehandling som eierkommunene har ansvar for.

FIMIL AS er som tidligere nevnt morselskap med 100 % eierandel for ett datterselskap, Rask AS. Gjennom en slik konsernstruktur skal det sikres et skille mellom selvkosttjenester som utføres i morselskap for eierkommunene og virksomhet som drives av datterselskap i konkurranse med andre private aktører i et marked.

Det framgår ikke av stiftelsesdokumentet med vedtekter fra 1996 at selskapet må etablere et tydelig skille mellom skjermet virksomhet og eventuell virksomhet som skal drives i konkurranse med private. På stiftelsestidspunktet hadde ikke de eksplisitte kravene til å sikre dette ennå fått sin ikrafttredelse. Her trekker vi ut ordlyden og formuleringen av formål jf. § 3 i vedtektene fra 1996 som lyder; *I den grad selskapet har kapasitet kan det selge tjenester til andre.*

Den reviderte og oppdaterte eieravtalen med vedtekter for FIMIL AS, vedtatt i 2013, inneholder imidlertid tydelige føringer for dette skillet ved at opprettelser av heleide datterselskap skal på høring til eierkommunene før sak legges fram for generalforsamling. All forretningsmessig virksomhet av vesentlig betydning skal skilles ut og utføres i egne selskaper. Behandling av avfall for næringsaktører og eller salg av løsninger til kunder i et marked med fri konkurranse håndteres derfor av datterselskapet Rask AS, noe som også framgår av formålet til dette selskapet.

Revisors vurderinger

Lebesby kommune har eierandel i et interkommunalt eid aksjeselskap hvor det er laget et selskapsrettslig skille mellom tjenestene som skal leveres til selvkost og tjenester som er i konkurranse med private i markedet. Selskapsorganiseringen skal bidra til å sikre at formålene til både morselskapet og datterselskapet blir ivaretatt på en ryddig måte samt at virksomheten drives i henhold til lovverk og sentrale føringer på området.

Revisor vurderer KS sin anbefaling nr. 2 om å skille virksomhet som er skjermet og virksomhet i konkurranse med private som **oppfylt**.

3.1.3 Stiftelsesdokument og vedtekter

For å stifte et aksjeselskap skal stifterne opprette et stiftelsesdokument. Stiftelsesdokumentet skal inneholde selskapets vedtekter.

Aksjeloven § 2-1 (1)

Vedtektene skal minst angi:

1. selskapets foretaksnavn,
2. selskapets virksomhet,
3. aksjekapitalens størrelse, jf. § 3-1
4. aksjenes pålydende (nominelle beløp), jf. § 3-1

Aksjeloven § 2-2 (1)

Dersom selskapet ved sin virksomhet ikke skal ha til formål å skaffe aksjeeierne økonomisk utbytte, skal vedtektene inneholde bestemmelser om anvendelse av overskudd og av formuen ved oppløsning.

Aksjeloven § 2-2 (2)

Revisors funn

FIMIL AS ble stiftet på stiftelsesmøte og konstituerende generalforsamling den 10.04.1996. På møtet ble vedtektene for FIMIL AS vedtatt. Vi har mottatt stiftelsesdokumentet med vedtekter fra stiftelsesmøtet og konstituerende generalforsamling. Revisor har også mottatt de reviderte vedtektene som ble gjort gjeldende fra 01.01.2014.

Vedtektene som ble vedtatt og underskrevet av de seks eierkommunene som stiftere i 1996, inneholdt informasjon om selskapets foretaksnavn, selskapets virksomhet og aksjekapitalens størrelse samt aksjenes pålydende nominelle beløp. De reviderte vedtektene som har vært gjeldende fra 01.01.2014 inneholder også informasjon om selskapets foretaksnavn, selskapets virksomhet og aksjekapitalens størrelse samt aksjenes pålydende nominelle beløp.

Det framgår ikke av vedtektene fra 1996 eller 2014 bestemmelser om anvendelse av overskudd og av formuen ved oppløsning av selskapet. Eieravtalen presiserer imidlertid dette med at hver av eierkommunene ved en oppløsning av selskapet er ansvarlig for sin del av forpliktelsene i forhold til folketallet registrert i året selskapet blir oppløst. Her legger vi en videre forståelse til grunn at det økonomiske fordelingsprinsippet ved oppløsning gjelder både aktiva og passiva.

Det framgår også av eieravtalen at all innsamling og behandling av lovpålagte renovasjonsoppgaver skal skje i henhold til forurensningslovens selvkostprinsipp. Av det følger det også at FIMIL AS ikke ble opprettet av kommunene for å være et selskap med formål om økonomisk eller finansiell profit. Eventuelle overskudd eller underskudd det enkelte år skal i henhold til regelverk og retningslinjer føres til selvkostfond.

Revisors vurderinger

Revisor vurderer på bakgrunn av den dokumentasjon og informasjon som vi er blitt forelagt i denne undersøkelsen at det ble utarbeidet stiftelsesdokument og vedtekter i tråd med lovverket da Lebesby kommune sammen med øvrige kommuner stiftet FIMIL AS. Revisor vurderer at kravene i aksjeloven § 2-1 er **oppfylt**.

Vedtektene **oppfyller** kravene i aksjeloven § 2-2 (1). Selskapets foretaksnavn, virksomhet, aksjekapitalens størrelse og aksjenes pålydende fremgår av vedtektene.

FIMIL AS ble ikke opprettet for å være et selskap med formål om økonomisk eller finansiell profitt. Vi anser derfor aksjeloven § 2-2 (2) om at vedtektene skal ha bestemmelser om anvendelse av overskudd og formuen ved oppløsning som relevant. Dette inngår ikke bestemmelse om i vedtektene som Lebesby kommune som eier har vært med på å vedta, og vi vurderer kriteriet som **ikke oppfylt**. Opplysninger om oppløsning inngår i eieravtalen.

3.1.4 Eierskapsmelding

Kommunen skal minst én gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret. Eierskapsmeldingen skal inneholde

- a) kommunens eller fylkeskommunens prinsipper for eierstyring
- b) en oversikt over selskaper, kommunale foretak og andre virksomheter som kommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i
- c) kommunens formål med sine eierinteresser eller tilsvarende interesser i virksomhetene som nevnt i bokstav b

Jf. kommuneloven § 26-1

Kommunestyret bør årlig få en rapport om tilstanden (økonomi, spesielle forhold osv. for selskapene).

Jf. KS-anbefaling nr. 4

Revisors funn

Gjeldende eierskapsmelding for Lebesby kommune ble behandlet og vedtatt av kommunestyret i møte den 19.03.2024 i sak 7/24. Eierskapsmeldingen gjelder for perioden 2024-2027. I eierskapsmeldingen står det at det er ordfører som er ansvarlig for implementering og oppfølging av eierskapsmeldingen og at den skal revideres minst en gang hver valgperiode.

I Lebesby kommunes *Eierskapsmelding 2024-2027* gis det informasjon om formålet med meldingen, skille mellom kommunens eierstrategi og kommunens eierskapspolitikk, ulike selskapsformer og hvilke ulike styringsmuligheter som finnes innenfor disse. Eierskapsmeldingen inneholder også en beskrivelse av Lebesby kommunes eierskapspolitikk. Her går det fram hvilke hensyn som skal være styrende i den kommunale eierskapspolitikken. Disse er:

- Åpenhet
- Forutsigbarhet
- Effektivitet
- Nøytralitet

Det går også fram at det skal formuleres felles policykrav for kommunale selskaper og at slike krav er aktuelle på følgende områder:

- Likestilling
- Åpenhet
- Miljø
- Etikk
- HMS

I eierskapsmeldingen beskrives også hvilke prinsipper som skal legges til grunn ved deltakelse/etablering av helt eller delvis eide selskaper. Disse er:

- Politisk motivert
- Finansielt motivert
- Effektivisering av tjenesteproduksjon
- Samfunnsøkonomisk
- Regionalpolitisk posisjonering

Eierskapsmeldingen inneholder også en beskrivelse av prinsipper for sammensetning og oppgaver for eierorgan og styre. Her går det fram at Lebesby kommune bør legge følgende til grunn i vurdering av kandidater til styrer i selskap og foretak man oppnevner styremedlemmer:

- Selskapets og foretakets helhetlige behov, da med fokus på styremedlemmets realkompetanse, formalkompetanse, sosiale ferdigheter, og personlige egenskaper.
- Få riktig kjønnsbalanse i selskapene og foretakenes ledelse
- Aktive folkevalgte skal normalt ikke sitte i styrer i selskaper og foretak.

I eierskapsmeldingen presiseres det at styresammensetning skal være ifølge disse prinsippene, jf. punktene over. Det presiseres videre at selv om styremedlemmene er valgt av eierne, har de som sin primære oppgave å ivareta selskapets interesser. Men dette skal gjøres innenfor rammer og signal gitt av eierne gjennom vedtak i formelle eierorgan.

Eierskapsmeldingen har også et eget punkt som gir informasjon om kommunestyrets og rådmannens rolle knyttet til eierskapskontroll. Videre har eierskapsmeldingen et eget punkt om eierstrategier. Her står det at selskapsspesifikke strategier utformes innenfor rammen av eierskapspolitikken, og at de må gjøres til gjenstand for årlig vurdering og eventuell revisjon. Det listes videre opp ni krav som stilles til de enkelte selskaper fra kommunens side.

I eierskapsmeldingen vises det til at det er gitt en sammenfattende beskrivelse av de enkelte selskap for selskaper med en betydelig eierinteresse fra Lebesby kommune. For selskaper med betydelig eierinteresse er det ut fra den overordnede eierskapspolitikken angitt strategiske valg for kommunen.

I eierskapsmeldingen er det beskrivelse av 13 ulike selskaper som Lebesby kommune har eierinteresser i. Det gis blant annet en beskrivelse av selskapenes vedtektsfestede formål og prinsipper for deltakelse/oppsettelse. Kommunen deltar også i vertskommunesamarbeidet Midt-Finnmark barneverntjeneste og Biblioteksentralen SA. Disse er nevnt, men ikke mer beskrevet.

Det gis også informasjon om FIMIL AS i eierskapsmeldingen. Det går fram når selskapet ble stiftet, vedtektsfestede formål og hvem som er eiere. Prinsipper for deltakelse/oppsettelse oppgis å være politisk motivert, effektivisering av tjenesteproduksjon og finansielt motivert.

Vi har også spurt eierrepresentanten om det er utarbeidet rutiner for rapportering til eierne av virksomheten. Eierrepresentanten opplyser at rapporteringen skjer gjennom årsrapport, regnskap, generalforsamling og eventuelle eiermøter.

Lebesby kommune har per januar 2026 ikke praksis for å bestille en årlig rapport om tilstanden for FIMIL AS. Det vil si en statusrapport som oppsummerer sentrale punkt knyttet til økonomi og spesielle forhold relevant for kommunens eierskap i selskapet.

Revisor har gjennomgått sakslister og protokoller for kommunestyret for perioden desember 2022 til desember 2025. Vi kan ikke se at det blir fremlagt en årlig rapport om tilstanden til FIMIL til kommunestyret.

Eierrepresentanten opplyser at Lebesby kommune sikrer at eierstyringen utøves innenfor rammen av kommunestyrets vedtak ved at hun følger kommunestyrets vedtak og eierskapspolitikk når hun utøver eierrollen. Hun viser videre til at kontrollutvalget fører nødvendige kontroller.

Revisors vurderinger

Lebesby kommune har **oppfylt** kommunelovens krav om eierskapsmelding. Eierskapsmeldingen er vedtatt av kommunestyret i inneværende valgperiode. Eierskapsmeldingen inneholder kommunens prinsipper for eierstyring og gir en oversikt over selskaper, kommunale foretak og andre virksomheter som kommunen har eierinteresser i. Kommunens formål med sine eierinteresser i disse selskapene framgår også av eierskapsmeldingen. Vi bemerker at det er to av samarbeidene som kommunen inngår i, som ikke var omtalt i eierskapsmeldingen.

KS anbefaler også at Lebesby kommune ber om at det årlig legges fram en rapport om selskapet til kommunestyret. Revisors vurdering er at KS sin anbefaling nr. 4 om årlig rapport til kommunestyret **ikke er oppfylt**. Vi bemerker at vi ikke har informasjon som skulle tilsi at det ikke kommer informasjon fra selskapet, jf. informasjon om kommunens deltakelse på eiermøte og de faste økonomidokumentene- og sakene som kommer fra selskapet.

3.1.5 Eierstrategi

Eierstrategier – selskapsomtaler

Selskapsesifikke strategier utformes innenfor rammen av eierskapspolitikken, og de må nødvendigvis gjøres til gjenstand for årlig vurdering og eventuell revisjon.

Jf. Eierskapsmelding 2024

Revisors funn

På spørsmål om det er utarbeidet eierskapsstrategi for FIMIL AS viser eierrepresentanten til at FIMIL AS er omfattet av kommunens overordnede eierskapspolitikk og den selskapsesifikke omtalen i eierskapsmeldingen. Revisor har gått gjennom kommunestyrets saker for perioden desember 2022 til desember 2025. Vi kan ikke se at det har vært saker om eierstrategi for FIMIL AS til behandling i kommunestyret i denne perioden. Eierne har som nevnt inngått en aksjonæravtale. Vi kan ikke se at særskilte strategier inngår i denne.

Revisors vurdering

Vi vurderer at Lebesby kommune **ikke har oppfylt** føring i egen eierskapsmelding om å utarbeide eierstrategi/selskapsesifikke strategier.

3.1.6 Eierskapsseminarer

For å styrke det kommunale eierskapet anbefales det at kommunestyret får tid til kompetanseutvikling eksempelvis ved å avholde eierskapsseminarer for samtlige folkevalgte tidlig i perioden.

Jf. KS-anbefaling nr. 3

Revisors funn

Vi har spurt eierrepresentanten om det er etablert obligatorisk opplæring av og informasjon om eierstyring til folkevalgte eierrepresentanter. Eierrepresentanten opplyser at kommunestyret får opplæring i eierskap og eierstyring ved hver valgperiode.

I den vedtatte eierskapsmeldingen foreslås det å gjennomføre flere overordnede tiltak for å sikre ivaretagelse av en levende eierskapspolitikk. Et av de foreslåtte tiltakene er at kompetanseheving av kommunestyret vedrørende eierskap og eierstrategi skal gjennomføres hver valgperiode.

Revisor har gjennomgått sakslister og protokoller for kommunestyret for perioden oktober 2023 til desember 2025. Det fremgår ikke av sakslistene eller protokollene at det er gjennomført oppæring i eierskap og eierstyring av kommunestyret. Revisor har også spurt eierrepresentanten om når opplæringen har funnet sted, men ikke fått svar på dette spørsmålet.

Som tidligere redegjort for, er det i inneværende valgperiode vedtatt en eierskapsmelding og denne har et innholdskrav i henhold til kommuneloven. Eierskapsmeldingen gir folkevalgte informasjon om eierstyring – og kontroll samt kommunens egne prinsipper. Vi anser derfor dette som relevant med hensyn til å sikre at folkevalgte gis kompetanse på området.

Revisors vurderinger

Revisor har i denne eierskapskontrollen ikke funnet tilstrekkelig med opplysninger som godtgjør at folkevalgte i Lebesby kommune blir gitt informasjon om eierstyring, i den utstrekning som KS anbefaler kommunene. Anbefalingen til KS viser til at kompetanseutvikling kan skje gjennom «eierskapsseminarer». Revisor registrerer at begrepet «eiersamlinger» også benyttes om arenaer for slik kompetanseutvikling.

Intensjonen er at kommunestyret tidlig i valgperioden skal få utvikle kompetanse relatert til kommunalt eierskap. Revisor vurderer at KS sin anbefaling nr. 3 som gjelder å sørge for god kunnskap til samtlige folkevalgte om eierskap **ikke er oppfylt** av Lebesby kommune.

3.1.7 Gjennomgang og revisjon av avtaler og styringsdokumenter

Kommunestyret skal utarbeide, og bør jevnlig revidere, styringsdokumentene og avtalene som regulerer styringen av selskapet.

Jf. KS-anbefaling nr. 5

Revisors funn

Bakgrunnen for KS-anbefaling nr. 5, er at når kommunestyret har valgt å legge en del av sin virksomhet inn i et selskap, medfører det også overføring av styringsrett til selskapet. Eier fastsetter rammer for denne styringen, gjennom blant annet eierskapsmelding og vedtekter. En eierskapsmelding er derfor et sentralt dokument for eierstyring og kontroll. Kommunen kan også

fastsette andre styringsdokumenter som ikke er lovpålagte, herunder strategi- og styringsdokumenter.

Lebesby kommune har utarbeidet et slikt styringsdokument og kommunestyret har vedtatt denne. Det fremgår av eierskapsmeldingen at den skal revideres minst en gang hver valgperiode, samt at det skal foretas en gjennomgang i kommunestyret av kommunens balanse/eierportefølje minst en gang hver valgperiode.

De øvrige styringsdokumentene vi har fått forelagt og som er vedtatt av kommunestyrene i de enkelte eierkommunene, inkludert Lebesby kommune, er (årstall for sist vedtatt i parentes);

- Eieravtale FIMIL AS (2013)
- Vedtekter FIMIL AS (2013)

I eieravtalen står det at forslag om endringer av eieravtalen må meldes inn som sak til behandling i generalforsamlingen og at endringer i eieravtalen må godkjennes av kommunestyrene i eierkommunene. Revisor kan ikke se at det går fram av vedtektene hvordan eventuelle vedtektsendringer skal behandles.

Selskapets vedtekter ble sist revidert og behandlet av kommunestyrene i eierkommunene og vedtatt i generalforsamling i 2013. Etter dette finner ikke revisor at gjennomgang og revisjon av ovennevnte dokumenter er blitt foretatt av kommunestyret i Lebesby kommune. Eieravtalen ble også vedtatt i 2013, vi finner ikke formell dokumentasjon per januar 2026 på at det har vært tema å ta denne avtalen opp til behandling igjen.

I egenerklæringsskjemaet daglig leder, styret og eierrepresentanten fikk tilsendt, spurte vi om hvilke målformuleringer, verdidokumenter og etiske retningslinjer eierne har utarbeidet for selskapsdriften. Eierrepresentanten svarte her kommunens krav til etikk, åpenhet og miljø. Representanten viste videre til at HMS også gjelder som føringer i eierrollen.

Revisor ser at administrasjonsutvalget i Lebesby kommune vedtok etiske retningslinjer for ansatte og folkevalgte i Lebesby kommune den 23.04.2024 i sak 04/24. Det går fram av saksframlegget at de etiske retningslinjene var sist revidert og vedtatt i 2016.

Revisors vurderinger

De styringsdokumentene som etter gjeldende regelverk skal fastsettes av kommunestyret, er utarbeidet og vedtatt. Det er også fastsatt når revidering skal skje. Øvrige aktuelle styringsdokumenter må ikke behandles av kommunestyret. Vi ser at det er mange år siden de øvrige styringsdokumentene ble utarbeidet. Revisor har ikke kommet over opplysninger som tilsier at styringsdokumentene skulle ha vært revidert eller at Lebesby kommune som en av eierne skulle ha løftet dette inn i styrende organ. Som følge av dette og fordi kommunen har ivaretatt kravet om å ha eierskapsmelding anser vi KS sin anbefaling nr. 5 som **oppfylt**.

3.1.8 Eiermøter

Det bør jevnlig gjennomføres eiermøter mellom kommunen og selskapet for å bidra til god kunnskap om og dialog med selskapet.

Jf. KS-anbefaling nr. 6

Revisors funn

Eieravtalen som var gjeldende fra 2014 har et eget punkt (2.3) som omtaler eiermøter. Her står følgende:

Styret inviterer til eiermøte minst en gang i året. På eiermøte skal det blant annet orienteres om virksomhet og resultat i datterselskap.

Eiermøtet er et konsultativt og rådgivende organ for styret og eiermøtet har ingen besluttsende myndighet.

På eiermøtene bør eierkommunene møte med både politisk og administrativ toppledelse.

Vi har spurt eierrepresentanten om hva slags eieroppfølging av selskapet skjer utover deltakelse på generalforsamlinger og om det avholdes eiermøter mellom selskapet og representanter fra kommunen. Eierrepresentanten har opplyst at eieroppfølging skjer ved behov gjennom eiermøter og dialog med selskapet. Revisor har bedt om å få tilsendt referat fra eiermøtene avholdt i 2024 og 2025. Revisor har mottatt referat fra de to eiermøtene avholdt i 2024, henholdsvis i 21.05.2024 og 06.12.2024. Det foreligger ikke referat fra de to eiermøtene som ble avholdt i 2025, men vi har fått tilsendt presentasjoner som ble holdt på disse to møtene. Daglig leder opplyser at det ikke er ført referater for eiermøtene i 2025, men at det er gjort notater fra møtene for saker til oppfølging som administrasjonen skulle følge opp. Daglig leder opplyser videre at FIMIL i fremtidige møter vil føre bedre referat på eiermøtene.

Det går fram av referat fra eiermøtene i 2024 at Lebesby kommune deltok på disse møtene. Ordføreren deltok i eiermøtet avholdt den 21.05.2024, mens kommunedirektøren deltok i eiermøtet avholdt den 06.12.2024. Det går fram av referatene at det selskapet orienterer eierne om ulike områder, blant annet om økonomi og nye krav. Det er også flere tema som blir tatt opp og drøftet på eiermøtene i 2024, blant annet:

- Hva skjer med avfallet fra husholdningene etter at det er samlet inn fra abonnentene og utfordringer knyttet til dette?
- Statlige føringer for økt gjenvinning/gjenbruk og konsekvenser for FIMIL og kommunene
- Gjennomgående styre FIMIL/Rask
- Hva vil kommunene som eiere med FIMIL?

Presentasjonene vi har mottatt og som ble holdt på eiermøtene i 2025, viser at økonomi, strategiarbeid, gjennomgående styre og eierdialog var tema på disse møtene. Det går ikke fram av dokumentene vi har mottatt, hvem som har møtt på eiermøtene fra Lebesby kommune.

Revisors vurderinger

Eiermøter er en arena for dialog mellom selskap og eier, og det skal ikke fattes beslutninger i disse møtene. Vi finner at det ikke er fattet formelle beslutninger i eiermøter, og at møtene er benyttet til informasjonsutveksling/dialog. Vi vurderer at Lebesby kommune har **oppfylt** KS anbefaling nr. 6.

3.1.9 Oppnevning av eierrepresentanter

Det anbefales som hovedregel at kommunestyret oppnevner sentrale folkevalgte som selskapets eierrepresentanter i eierorganet.

Jf. KS-anbefaling nr. 7

Revisors funn

Eieravtalen til FIMIL AS er behandlet og vedtatt av kommunestyret i Lebesby kommune den 11.06.20213. Det går fram av eieravtalen at eierkommunene (aksjonærene) kan møte personlig ved ordfører i eierkommunen eller ved fullmakt utstedt av ordfører. Revisor registrerer at det er ordfører som er Lebesby kommunes eierrepresentant i FIMIL AS.

Revisors vurderinger

Revisor vurderer at KS sin anbefaling nr. 7 om at kommunestyret oppnevner sentrale folkevalgte som selskapets eierrepresentanter i eierorganet, er **oppfylt**.

3.1.10 Generalforsamlingens møter

Bestemmelser om innkallingsfrist til generalforsamling og representantskapsmøter bør tas inn i selskapets vedtekter, slik at det tas hensyn til kommunens behov for å ha tid til å behandle aktuelle saker.

Jf. KS-anbefaling nr. 8

Ordinær generalforsamling skal holdes innen seks måneder etter utgangen av hvert regnskapsår. På den ordinære generalforsamlingen skal følgende saker behandles og avgjøres:

1. Godkjenning av årsregnskapet og eventuell årsberetning
2. Andre saker som etter loven eller vedtektene hører under generalforsamlingen

Jf. aksjeloven § 5-5 (1) og (2)

Ordinær generalforsamling avholdes hvert år innen utgangen av mai måned. Annonsering av generalforsamlingen med angivelse av dagsorden, skjer med minimum 3 ukers varsel i brev til eierkommunene.

Jf. § 8 i vedtektene og punkt 3.3 i eieravtale for FIMIL AS

I aksjeselskap bør innkalling og saksdokumenter til generalforsamling sendes ut minst 3 uker før møtedato.

Jf. Eierskapsmelding 2024

Revisors funn

Bestemmelser om innkallingsfrist og avholdelse av generalforsamling

Vedtektene § 8 angir at ordinær generalforsamling avholdes hvert år innen utgangen av mai måned. Annonsering av generalforsamlingen med angivelse av dagsorden, skal skje med minimum tre ukers varsel i brev til eierkommunene.

Innkalling til generalforsamling er også omtalt i eget punkt (3.3) i eieravtalen til FIMIL AS. Eieravtalen viser til samme tidsfrist for avholdelse av generalforsamling og for annonsering av den med angivelse av dagsorden. I eieravtalen står det også at innkalling til generalforsamling sendes eierkommunene senest 1 uke før generalforsamlingens møte. Styrets utredninger, årsrapport og revidert resultatregnskap skal ifølge eieravtalen være vedlagt.

Etter aksjelovens bestemmelser skal generalforsamlingen holdes innen seks måneder etter utgangen av hvert regnskapsår, dvs. innen 30. juni.

Praksis - innkalling og avholdelse av generalforsamling

Oversikten i tabellen nedenfor viser når det er blitt avholdt ordinær generalforsamling i FIMIL AS for perioden 2023-2025.

Tabell 2 Oversikt over når generalforsamling er avholdt

År	Avholdt generalforsamling
2023	31.05.2023
2024	21.05.2024
2025	02.06.2025

I protokollene fra generalforsamlingene 2023 og 2024 er det opplyst dato for annonsering av generalforsamling og utsendelse av saksliste og sakspapirene. Datoene viser at annonsering og utsendelse har vært innenfor fristen. Vi fant ikke dette protokollert på samme måte for generalforsamlingen i 2025. Daglig leder har opplyst at innkalling er gjort gjennom «Styreportal», som er en digital løsning. Vi har fått skjermbilde som viser at innkalling ble sendt 23.4.2025. Det fremgår av innkallingen at generalforsamlingen skulle holdes 21.05.2025. Protokollen vi har mottatt viser at generalforsamlingen i 2025 ble avholdt 02.06.2025. Vi legger til grunn at dato for generalforsamlingen ble endret fra 21.05.2025 til 02.06.2025.

Dagsorden på generalforsamlingen

Hvilke saker som skal behandles og avgjøres på generalforsamlingen er omtalt både i § 8 i vedtektene og i punkt 3.4 i eieravtalen til FIMIL AS. Her går det fram at følgende saker skal behandles på generalforsamlingen:

- Konstituering
- Årsberetning, resultatregnskap og balanse
- Anvendelse av overskudd eller dekning av underskudd i henhold til den fastsatte balanse
- Fatte vedtak om utdeling av utbytte
- Valg av styre, styreleder, nestleder og revisor
- Oppnevning av valgkomite
- Saker innmeldt av eierkommunene
- Andre saker som iht lov eller vedtekter hører under generalforsamlingen

Generalforsamlingene som har vært avholdt i perioden 2021 til 2024 har behandlet årsrapport, resultatregnskap og balanse og revisjonsberetning. De har også behandlet valg av styre og revisor samt godkjenning av fastsetting av styrehonorar og oppnevning av valgkomite for det kommende år. Det går fram av protokollen at generalforsamlingen i 2025 behandlet årsregnskap og revisjonsberetning i egen sak. Vi kan ikke se ut fra protokollen at årsberetning er behandlet i generalforsamlingen i 2025. Generalforsamlingen besluttet i denne saken å godkjenne årsregnskapet, herunder styrets forslag til disponering av årsresultatet og utbytte. Generalforsamlingen i 2025 behandlet også valg av styre, fastsetting av godtgjørelse til styret og revisor og oppnevning av valgkomite.

Lebesby kommune har vært representert ved alle generalforsamlingene avholdt i ovennevnte periode.

Revisors vurderinger

KS sin anbefaling nr. 8 om at innkallingsfrist til generalforsamlingen bør stå i selskapets vedtekter er etter revisors vurdering **oppfylt**.

Vi vurderer at vedtektsbestemmelsen om at tidsfrist for avholdelse av ordinær generalforsamling innen utgangen av mai, er overholdt i årene 2023, 2024 og 2025. Vedtektene angir en annen frist enn aksjelovens tidsfrist som er innen utgangen av juni, og aksjelovens krav i § 5-5 (1) er dermed også ivaretatt.

Generalforsamlingen har behandlet de saker som er omtalt i aksjeloven § 5-5 (2) og denne bestemmelsen i aksjeloven er dermed **oppfylt**.

De saker som vedtektene angir skal behandles, er for alle de tre ordinære generalforsamlingene overholdt. Når det gjelder innkalling viser alle protokollene fra generalforsamlingene at disse er godkjent. Revisor vurderer her at bestemmelsene i aksjeloven og vedtektene, samt føringene eierskapsmeldingen som gjelder innkalling er **oppfylt**.

3.1.11 Styrets sammensetning og kompetanse

Eier bør gjennom selskapets eierorgan sørge for at styrets kompetanse samlet sett er tilpasset det enkelte selskapets formål og virksomhet.

Eier bør anbefale styret jevnlig å vurdere egen kompetanse ut fra eiernes formål med selskapet. Styret bør etablere rutiner for å sikre nødvendig kompetanse.

Styremedlemmer i morselskaper bør som hovedregel ikke sitte i styret i datterselskap.

Jf. KS-anbefaling nr. 9, 12 og 13

Eierorganet bør tilstrebe balansert kjønnsrepresentasjon i styret. Kjønnbalansen bør sikres både blant de faste medlemmene til styret og blant varamedlemmene.

Styret skal bestå av 6 medlemmer med 6 personlige varamedlemmer. Styret skal videre bestå av 3 kvinner og 3 menn.

Jf. KS-anbefaling nr. 11 og § 6 i selskapets vedtekter

Styret bør utarbeide plan for egen kompetanseutvikling, samt evaluere egen virksomhet.

Jf. Eierskapsmelding 2024

Nye styremedlemmer skal gis opplæring i hva styrerollen innebærer av oppgaver og ansvar.

Jf. Eierskapsmelding 2024

Revisors funn

Styrets sammensetning – dokumenter og føringer

Eierskapsmeldingen til Lebesby kommune inneholder eget punkt om prinsipper for sammensetning og oppgaver for eierorgan og styre. Her står det at Lebesby kommune bør legge følgende til grunn i vurdering av kandidater til styrer i selskap og foretak man oppnevner styremedlemmer:

- Selskapets og foretakets helhetlige behov, da med fokus på styremedlemmets realkompetanse, formalkompetanse, sosiale ferdigheter, og personlige egenskaper
- Få riktig kjønnsbalanse i selskapene og foretakenes ledelse
- Aktive folkevalgte skal normalt ikke sitte i styrer i selskaper og foretak

Vi har stilt spørsmål til eierrepresentanten om eierne har definert kriterier for valg og sammensetning av styret i selskapet. Eierrepresentanten opplyser at de legger vekt på kompetanse, egnethet og kjønnsbalanse ved valg av styremedlemmer.

I eieravtalens punkt 2.2 går det fram at det er generalforsamlingen som velger selskapets styre og fastsetter styrets arbeidsvilkår.

I § 6 i selskapets vedtekter står det at styret skal bestå av seks medlemmer med seks personlige varamedlemmer. Styret skal videre bestå av tre menn og tre kvinner.

Det fremgår av eieravtalen at generalforsamlingen skal oppnevne valgkomite som blant annet forbereder valg av styre. Valgkomiteen arbeider etter egne retningslinjer og rapporterer til generalforsamlingen. Vi har mottatt retningslinjene til valgkomiteen som generalforsamlingen vedtok 01.12.2011. Retningslinjene gir klare føringer for valgkomiteen som velges av generalforsamlingen. Valgkomiteen har følgende mandat;

Valgkomiteen skal forberede og fremme innstilling på:

- Valg av nytt styre.
- Valg av styreleder og nestleder.
- Valg av selskapets revisor.
- Styrets godtgjørelse for neste valgperiode.

Valgkomiteens arbeid med sammensetning av styre og rekruttering av kandidater er underlagt følgende føringer;

Ved sammensetning av styret bør følgende momenter vurderes:

- Styrets samlede kompetanse og erfaring.
- Selskapets langsiktige strategi, herunder eierinteresser.
- Eventuelle signaler gitt av generalforsamlingen.
- At styret har representanter fra både små og store eierkommuner.

Valgkomiteen skal henvende seg til eierkommunene for å be om forslag på kandidater til styret. I sitt arbeid kan komiteen innhente ytterligere opplysninger fra eiere, fra sittende styremedlemmer og fra daglig leder.

Styrets sammensetning og kjønnsbalanse

Revisor har gjennomgått protokoller fra avholdt ordinær generalforsamling i FIMIL AS for årene 2023, 2024 og 2025. I forbindelse med gjennomgangen registrerer revisor at kjønnsbalansen i styret overholdes for 2023 og 2024 når valgkomiteen for disse årene legger fram sine forslag til generalforsamlingen, samt at generalforsamlingen har vedtatt valgkomiteens forslag. De faste medlemmene i styret har i 2023 og i 2024 bestått av tre menn og tre kvinner. Varamedlemmene for samme periode har bestått av tre menn og tre kvinner.

I 2025 valgte generalforsamlingen et nytt styret bestående av seks styremedlemmer og seks varamedlemmer. De faste styremedlemmene bestod av fire menn og to kvinner, mens varamedlemmene bestod av fire kvinner og to menn. Se også figur 1 på side 3 for en oversikt over sammensetningen av styret.

I tillegg til de seks aksjonærvalgte styremedlemmene består styret i FIMIL AS i 2025 av en ansattrepresentant. Styrets ansattrepresentant er valgt av og blant de ansatte, og ikke av generalforsamlingen.

Alle de seks eierkommunene er representert i styret til FIMIL AS der hver kommune til enhver tid har sin representant inne enten som leder, nestleder eller styremedlem. Alle de seks medlemmene av styret har en personlig vara. Styrets medlemmer og varamedlemmer velges normalt for tre år ad gangen, og slik at to av styrets seks representanter er på valg hvert år. Styreleder og nestleder velges av generalforsamlingen for ett år ad gangen.

Styremedlemmer i morselskap og datterselskap

Revisor registrerer at når valg av styre foretas og nytt styre konstitueres i morselskapet FIMIL AS, er videre praksis at de valgte kandidater også blir registrert som styre til datterselskapet Rask AS.

Selskapet opplyste ved eierskapskontrollene gjennomført i 2024 at de var klare over KS sin anbefaling på dette området, men at beslutningen om å ha gjennomgående styre i mor - og datterselskap er tatt for sikre overordnet helhetstenkning og tettere samarbeid vurdert ut ifra konsernets stilling. Revisor har merket seg at gjennomgående styre er fast sak på alle eiermøtene for å gjøre en årlig vurdering av dette.

Opplæring

Vi har spurt om styremedlemmene gis opplæring. Eierrepresentanten svarer at det forventes at selskapet gir nødvendig opplæring til nye styremedlemmer.

Evaluering av styret

På spørsmål om det gjøres evaluering av styret opplyser eierrepresentanten at hun forventer at styret evaluerer eget arbeid jevnlig. Hun viser til at dette ligger under selskapets ansvar. Styret opplyser at det ikke gjøres evaluering av styrets arbeid.

Vi har spurt eierrepresentanten om eierne har definert strategier eller instruksjoner for styret. Eierrepresentanten viser til at kommunens eierskapspolitikk beskriver prinsipper for styrets arbeid.

Revisors vurderinger

Valgkomiteen som opprettes for forslag til medlem av styremedlemmer henvender seg til eierne for forslag. Hver kommune har representant i styret. Lebesby kommunes eierrepresentant viser til hva som vektlegges ved forslag til styremedlem, og vi anser det som i tråd med hva eierskapsmeldingen legger til grunn. Revisor anser at Lebesby kommune ivaretar KS sin anbefaling (nr. 9) om at eier gjennom selskapets eierorgan sørger for at styrets kompetanse samlet sett er tilpasset det enkelte selskapets formål og virksomhet.

Det er ikke regler som angir at styremedlemmer ikke kan sitte i styrene i datterselskaper. Det blir imidlertid anbefalt av KS (nr. 13) at styremedlemmer ikke også har verv i datterselskapenes styre, og FIMIL AS sin praksis er dermed ikke i tråd med anbefalingen. For FIMIL AS sitt vedkommende er det ønskelig med gjennomgående styre og begrunnet hva som ligger til grunn for dette. Revisor anser det som lite naturlig å påpeke manglende etterlevelse av denne anbefalingen som et avvik.

I henhold til KS-anbefaling nr. 11 skal eier sørge for balansert kjønnsrepresentasjon i styrene. Det vises her til bestemmelser i kommuneloven § 21-1 og aksjeloven. I aksjeloven § 6-11 a annet og tredje ledd fremgår krav til kjønns sammensetning i styret. Hvis styret har seks medlemmer, skal det ha maksimalt tre styremedlemmer av samme kjønn. Det samme gjelder for varamedlemmer. Ved vurdering av kjønns sammensetning vurderes aksjonærvalgte og ansattvalgte styremedlemmer separat. Etter revisors vurdering er krav i både regelverk og selskapets vedtekter, samt KS sine anbefalinger (nr. 11) blitt ivaretatt for 2023 og 2024. Styret består i denne perioden av det antallet styremedlemmer som er bestemt og kjønnsrepresentasjon er ivaretatt. Etter revisors vurdering er ikke krav i regelverk eller selskapets vedtekter, samt KS anbefaling nr. 11 ivaretatt for 2025. Styresammensetningen oppfyller ikke krav i vedtektene om at det skal bestå av tre menn og tre kvinner. Sammensetningen oppfyller heller ikke kravene i aksjeloven om at det skal maksimalt ha tre styremedlemmer av samme kjønn og tre varamedlemmer av samme kjønn.

KS sin anbefaling nr. 12 om at eier bør anbefale styret jevnlig å vurdere egen kompetanse ut fra eiernes formål med selskapet, vurderes til **ikke oppfylt**. I eierskapsmeldingen er det formidlet at styret bør utarbeide plan for egen kompetanseutvikling og evaluere egen virksomhet. Det står også at nye styremedlemmer skal gis opplæring. Det er ikke informasjon som tilsier at dette er søkt ivaretatt av Lebesby kommune som en av eierne i FIMIL AS.

3.1.12 Bruk av valgkomité

Bruk av valgkomité ved valg av styrer i kommunalt eide selskaper bør fastsettes i vedtektene.

Jf. KS-anbefaling nr. 10

Revisors funn

Vedtektene til FIMIL AS omtaler ikke eksplisitt bruk av valgkomite. Eieravtalen presiserer i pkt. 2.4 at generalforsamlingen oppnevner valgkomite som blant annet forbereder valg av styre. Valgkomiteen arbeider etter egne retningslinjer og rapporterer til generalforsamlingen. Det er utarbeidet retningslinjer for valgkomiteen i FIMIL vedtatt på ekstraordinær generalforsamling den 01.12.2011. Disse er omtalt over i rapportens punkt 3.1.11.

Revisors vurderinger

Anbefaling nr. 10 fra KS er **ikke oppfylt** som følge av at det ikke er vedtektsfestet bruk av valgkomité ved valg til styret i FIMIL AS. Revisor anser imidlertid at hensynet bak anbefalingen langt på vei er ivaretatt gjennom bestemmelsen i eieravtalen. Vi har også merket oss at generalforsamlingen har vedtatt retningslinjer for en valgkomite og at dette i praksis blir benyttet.

3.2 Styret

3.2.1 Rutiner for habilitetskonflikter

Det anbefales at styrene etablerer faste rutiner for å håndtere mulige habilitetskonflikter. Ordfører og kommunedirektør bør ikke sitte i styrer i selskaper.

Jf. KS-anbefaling nr. 15

Revisors funn

Styret vedtok retningslinjer for styrets arbeid 19.10.09 som vi er blitt forelagt. Retningslinjene har et eget punkt om inhabilitet. Her står følgende:

Et styremedlem eller daglig leder må ikke delta i behandlingen av eller avgjørelsen av spørsmål som har slik særlig betydning for egen del, eller for noen nærstående, at medlemmet må anses for å ha fremtredende personlig eller økonomisk særinteresse i saken. Med nærstående menes her den krets av personer som er nevnt i aksjeloven § 1-5.

Et styremedlem eller daglig leder må heller ikke delta i en sak om lån eller annen kreditt til seg selv eller om sikkerhetsstillelse for egen gjeld.

Habilitet er også omtalt i et eget punkt i de etiske retningslinjene som styret vedtok i 2015, hvor følgende står:

Styret og ansatte skal unngå å komme i en situasjon som kan medføre en konflikt mellom selskapets interesser og personlige interesser. Dersom personlige interesser kan påvirke avgjørelse i en sak vi deltar i behandlingen av eller vi har ansvar for å gjennomføre, skal dette tas opp med overordnet.

I egenerklæringsskjemaet til styreleder stilte revisor spørsmål om hvordan forholdet til mulig nærstående og inhabilitet håndteres. Det var også spørsmål om det er etablert faste rutiner for å håndtere mulige habilitetskonflikter. Styreleder svarte at det ikke foreligger faste rutiner for å vurdere habilitetskonflikter. Styret forholder seg til de etiske retningslinjene vedtatt i 2015. Daglig leder har svart at han ikke kjenner til at det er tilknytninger mellom nærstående blant selskapets administrasjon, styre og eiere.

Ut fra det revisor kan se har hverken ordfører eller kommunedirektør fra Lebesby kommune sittet i styret i FIMIL AS i perioden 2023-2025.

Revisors vurderinger

Revisor vurderer at KS sin anbefaling nr. 15 **ikke fullt ut er oppfylt** ved at styrene bør etablere faste rutiner for å håndtere mulige habilitetskonflikter. Styret har svart at det ikke foreligger faste rutiner på området.

3.2.2 Etiske retningslinjer for selskapsdriften

Eier bør sørge for at selskapsstyrene utarbeider og jevnlig revidere etiske retningslinjer for selskapsdriften.

Jf. KS-anbefaling nr. 19

Revisors funn

FIMIL AS har utarbeidet etiske retningslinjer for selskapsdriften som ble vedtatt av styret i 2015. Det fremgår ikke av dokumentet vi har mottatt når styret har vedtatt det. Vi har spurt om retningslinjene vi har mottatt ble vedtatt av styret 14.12.15, slik navnet på dokumentet tilsier. Daglig leder har svart bekreftende på dette.

Hovedmålet med FIMIL AS sine etiske retningslinjer er å skape felles holdninger til hvordan selskapet skal drives, slik at eiere, kunder, ansatte, offentlige myndigheter og samarbeidende/konkurrerende selskaper til enhver tid har tillit til selskapets profesjonalitet og integritet.

De etiske retningslinjene gjelder for styret og alle ansatte i FIMIL AS, og alle plikter å gjøre seg kjent med og følge selskapets etiske retningslinjer.

Revisors vurderinger

FIMIL AS har utarbeidet etiske retningslinjer for selskapsdriften. Revisor har ikke holdepunkter for å si at etiske retningslinjer må være av nyere dato, men at de ikke tas opp til revisjon kan være en risiko for at etiske spørsmål ikke i tilstrekkelig omfang tas opp. Det er ikke informasjon som tilsier at Lebesby kommune - og de andre eierne - har gjort noe for å motivere til revidering av etiske retningslinjer. Revisor vurderer dermed at anbefalingen fra KS (nr. 19) ikke synes fullt ut ivarettatt av kommunen og de øvrige eierkommunene.

3.3 Oppsummering og samlet konklusjon

Vi har vurdert om Lebesby kommunes eierutøvelse i FIMIL AS er i henhold til sentrale krav i aksjeloven og kommuneloven, Lebesby kommunes egen eierskapsmelding, KS sine anbefalinger for eierstyring og selskapets vedtekter.

Våre undersøkelser og vurderinger baserer seg på skriftlig dokumentasjon, informasjon fra selskapets revisor og informasjon fra daglig leder, styret og eierrepresentant gjennom såkalte egenerklæringsskjema, hvor de besvarte spørsmål fra oss.

Våre vurderinger av kriteriene er presentert fortløpende i rapporten. Nedenfor er våre vurderinger oppsummert:

Lebesby kommune har som eier **oppfylt**:

- Aksjeloven § 2-1 om stiftelsesdokument
- Aksjeloven § 2-2 (1) om minstekrav til vedtektene og hva vedtektene skal minst angi
- Aksjeloven § 5-5 (1) om frist for avholdelse av generalforsamling
- Aksjeloven § 5-5 (2) om saker som skal behandles på generalforsamling
- Kommuneloven § 26-1 om eierskapsmelding
- § 8 i selskapets vedtekter og punkt 3.3 i eieravtale om frist for avholdelse av generalforsamling
- Føringer i eierskapsmeldingen om frist for innkalling til generalforsamling
- KS-anbefaling nr. 1 om valg av selskapsform
- KS-anbefaling nr. 2 om å skille mellom skjermet virksomhet og virksomhet i konkurranse med private
- KS-anbefaling nr. 5 om styringsdokumenter
- KS-anbefaling nr. 6 om å gjennomfør eiermøter
- KS-anbefaling nr. 7 om oppnevning av eierrepresentant
- KS-anbefaling nr. 8 om å vedtektsfeste innkallingsfrist til generalforsamling
- KS-anbefaling nr. 9 om sammensetning og kompetanse i styret

Lebesby kommune har som eier **ikke fullt ut oppfylt**:

- KS-anbefaling nr. 11 om kjønnsbalanse i styret. Oppfylt for 2023 og 2024, men ikke for 2025.
- KS-anbefaling nr. 19 om etiske retningslinjer

Lebesby kommune har som eier **ikke oppfylt**:

- Aksjeloven § 2-2 (2) om selskapets vedtekter vedrørende bestemmelser om anvendelse av overskudd og av formuen ved oppløsning
- Føringer i egen eierskapsmelding om å utarbeide eierstrategi/selskaps-spesifikke strategier
- KS-anbefaling nr. 3 om opplæring av eierrepresentanter
- KS-anbefaling nr. 4 om årlig rapport til kommunestyret om selskapet
- KS-anbefaling nr. 10 om valgkomité
- KS-anbefaling nr. 12 om å anbefale styret jevnlig å vurdere egen kompetanse

Styret i FIMIL AS har:

- **Ikke fullt ut oppfylt** KS-anbefaling nr. 15 om å etablere faste rutiner for å håndtere mulige habilitetskonflikter

Med bakgrunn i våre funn og vurderinger, konkluderer vi med at Lebesby kommune **i stor grad** fører kontroll med sine eierinteresser i FIMIL AS. Vi har lagt vekt på at Lebesby kommune gjennom eierskapsmelding har fastsatt prinsipper for eierskap og at eierskapet følges opp gjennom eiermøter og generalforsamling. Vi ser også at aksjelovens bestemmelser i hovedsak er overholdt, men at aksjelovens bestemmelser om kjønns sammensetning av styret er imidlertid ikke overholdt for 2025.

Videre konkluderer vi med at Lebesby kommune **i stor grad** utøver eierskapet i FIMIL AS i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse. Mange av anbefalingene om eierstyring er ivaretatt, men ikke alle. Lebesby kommune som eier påser ikke at det blir rapportert om selskapets tilstand til kommunestyret og kjønnsbalansen i styret er heller ikke overholdt. Lebesby kommune har ikke fulgt opp alle føringene i egen eierskapsmelding. Det er blant annet ikke utarbeidet eierstrategi for selskapet.

4 ANBEFALINGER

Med bakgrunn i våre funn, vurderinger og konklusjoner anbefaler vi Lebesby kommune som eier av FIMIL AS å vurdere om:

- Det i henhold til eierskapsmeldingen bør utarbeides en særskilt strategi for kommunens eierskap i FIMIL AS
- Det i henhold til eierskapsmeldingen bør følges opp overfor selskapet om etiske retningslinjer bør oppdateres
- Det er behov for å gi mer opplæring til folkevalgte om eierskap og eierstyring
- Kommunestyret får tilstrekkelig informasjon om FIMIL AS gjennom gjeldende rapporteringsrutiner, og hvorvidt det bør være ytterligere informasjon om forvaltningen og utviklingen i selskapet

Undersøkelsen viser også at styresammensetningen ikke er i henhold til vedtektene og regelverket. Valg til styret gjøres av eierkommunene i fellesskap gjennom generalforsamling. Lebesby kommune bør sammen med de andre eierne påse at styrevalg følger gjeldende vedtekter og regelverk.

5 UTTALELSER

Rapporten ble sendt til uttalelse til Lebesby kommune og FIMIL AS den 5.3.2026. Ordfører i Lebesby kommune ga uttalelse til rapporten 24.3.2026. Uttalelsen er gjengitt i sin helhet på den neste siden. Det har ikke vært behov for å gjøre endringer i rapporten på bakgrunn av uttalelsen. FIMIL AS har ikke kommet med noen uttalelse til rapporten.

Til KomRev NORD IKS
v/ Olga Jaros

Uttalelse til rapportutkast – eierskapskontroll i Finnmark Miljøtjeneste AS (FIMIL AS)

Viser til oversendt rapportutkast datert 05.03.2026.

Først vil jeg takke for et grundig og ryddig arbeid. Rapporten gir et godt bilde av hvordan Lebesby kommune utøver sitt eierskap i FIMIL AS, og den peker også tydelig på områder der vi har forbedringsarbeid å gjøre.

Jeg merker meg at hovedkonklusjonen er at Lebesby kommune i stor grad fører kontroll med sine eierinteresser i FIMIL AS, og at vi i stor grad utøver eierskapet i tråd med vedtak, regelverk og prinsipper for god eierstyring. Det er viktig, og det viser at grunnlaget i all hovedsak er på plass.

Samtidig er det flere forhold i rapporten som vi må ta på alvor. Det gjelder særlig behovet for en tydeligere eierstrategi for FIMIL AS, bedre og mer systematisk rapportering til kommunestyret, og behovet for å styrke arbeidet med opplæring i eierskap og eierstyring.

Rapporten peker også på forhold knyttet til styresammensetning, kjønnsbalanse og vedtekter. Dette er spørsmål Lebesby kommune ikke kan løse alene, men som må følges opp sammen med de øvrige eierkommunene i de formelle eierorganene. Det er likevel viktig å være tydelig på at dette må tas tak i, slik at styrevalg og styringsgrunnlag er i tråd med gjeldende regelverk og egne vedtekter.

For Lebesby kommune er det viktig å være en aktiv og ansvarlig eier. Eierskap handler ikke bare om å møte i generalforsamling, men om å følge opp, stille krav, etterspørre informasjon og bidra til at selskapet utvikles i tråd med formålet. På det punktet er denne rapporten nyttig, fordi den gir oss et godt grunnlag for å gjøre eierskapsarbeidet enda bedre.

Vi har ellers ingen vesentlige merknader til de faktiske opplysningene i rapportutkastet.

Med hilsen
Kristin Johnsen
Ordfører / eierrepresentant for Lebesby kommune i FIMIL AS

6 REFERANSER

- Lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper (aksjeloven)
- Lov 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)
- Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll, KS (2020)
- Eieravtale FIMIL AS
- Vedtekter for FIMIL AS
- Eierskapsmelding 2024-2027 for Lebesby kommune
- Protokoller og relevante vedtak i kommunestyret, generalforsamlingen og styret

Om selskapet og vår forvaltningsrevisjonskompetanse

KomRev NORD IKS utfører helhetlig revisjon av kommuner og fylkeskommuner, kommunale foretak, interkommunale selskaper, offentlige stiftelser, kirkeregnskap og legater. Selskapets eiere og oppdragsgivere er Finnmark fylkeskommune, Troms fylkeskommune og Nordland fylkeskommune, samt tolv kommuner i Nordland og 28 kommuner i fylkene Troms og Finnmark.

Vårt hovedkontor ligger i Harstad, og vi har avdelingskontorer i Tromsø, Narvik, Finnsnes, Bodø, Sortland, Sjøvegan, Leknes og Svolvær.

Vi har 45 medarbeidere som samlet innehar lang erfaring fra og god kunnskap om offentlig sektor og revisjon.

Selskapet er uavhengig i forhold til kommuner, stat, privat næringsliv og andre institusjoner i samfunnet.

Vårt forvaltningsrevisjonsteam består av 14 medarbeidere med høyere utdanning innen ulike fag:

- Rettsvitenskap
- Sosiologi
- Statsvitenskap
- Samfunnsøkonomi

KomRev NORD har tidligere gjennomført følgende forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller i Lebesby kommune:

Oppfølging av politiske vedtak	2018
Kvalitet og arbeidsmiljø i hjemmebasert omsorg	2022
Kvalitet i tjenester til hjemmeboende personer med rusmiddellidelser og psykiske lidelser	2025

